

Nr 153

Av herr **Wiklund** i Stockholm **m. fl.**, *angående terapin inom den institutionsbundna vården av alkoholskadade.*

(Lika lydande med motion nr 133 i Första kammaren)

Det är ett allmänt känt förhållande att stor osäkerhet råder rörande terapin vid sådana störningar hos människor som tar sig uttryck i avvikelser från »normalt» beteende. En av dessa störningar är alkoholmissbruk (i dess uttalat sjukliga form alkoholism). Någon adekvat social eller medicinsk specialterapi för alkoholskadade är inte känd eller är i varje fall mycket utvecklad. Behovet av behandlingsforskning inom området för vård av alkoholskadade gör sig därför allt starkare gällande.

Den institutionella, inom ramen för samhällets nykterhetsvård bedrivna, vården av alkoholskadade utsätts sedan länge för en kritik som sällan tar hänsyn till nu nämnda förhållande och därför framstår som föga konstruktiv. Situationen inom den sociala människovårdens övriga sektorer är likartad. Inom dessa är dessutom alkoholmissbruk bland dem som är föremål för den människovårdande verksamheten ett ytterst vanligt förekommande inslag, även om detta ofta liksom inom nykterhetsvården måste uppfattas inte som en självständig störning utan som symtom på någon eller flera konstitutionella eller förvärvade störningar av annat slag eller miljöbetingade påfrestningar.

Socialstyrelsen har tagit upp den här berörda problematiken genom att tillsätta en arbetsgrupp för översyn av den icke-medicinska institutionsbundna nykterhetsvårdens organisation och personalbehov m. m. Sedan gruppen i juni 1969 avslutat sitt arbete genom att avgiva en rapport, har denna rapport föranlett socialstyrelsen att begära medel till av gruppen föreslagen försöksverksamhet. Här är det fråga om ett kvalificerat försök att på experimentell väg och med erforderliga kontroller finna former och innehåll i institutionsvården av alkoholskadade som verkligen svarar mot deras vårdbehov. Försöket skulle bli det första i sitt slag. I sin anslagsframställning den 19 juni 1969 anför socialstyrelsen:

Den slutna nykterhetsvården kan för närvarande icke sägas uppnå det i nykterhetsvårdslagen angivna målet att återföra de intagna till ett nyktert liv. En genomgripande översyn av vårdinnehållet är nödvändig. I syfte att få underlag för en sådan översyn har socialstyrelsen beslutat att — under förutsättning att Kungl. Maj:t ställer medel till förfogande — anordna en försöksverksamhet vid den statliga vårdanstalten Gudhem. Den närmare utformningen av verksamheten liksom ledningen av den bör enligt styrelsens mening anförtros åt en särskild projektkommitté i vilken social, medicinsk, beteendevetenskaplig och organisationsteknisk expertis är representerad. Kommittén bör för vissa arbetsuppgifters utförande ha tillgång till särskilt anställd personal, nämligen en psykolog tillika projektledare, lgd

C 1, en biträdande psykolog, lgd 23, en sekreterare, lgd 26, samt en assistent, lgd 15. Organisationsexpert ställes till förfogande för projektet av statskontoret.

Kostnaden för den särskilt anställda personalen uppskattas till omkring 185 000 kronor per år i 1968 års löneläge. Särskilda kostnader för biträdes-hjälp behöver ej beräknas. Lönekostnaden för den organisationsexpert som ställes till förfogande av statskontoret bestrides av detta ämbetsverk. Kostnaderna för rese- och traktamentsersättningar — även till statskontorets befattningshavare — uppskattas till 15 000 kronor per år.

Kostnaderna vid försöksanstalten blir beroende av projektkommitténs förslag till åtgärder och kan icke överblickas förrän uppläggnings- och försöksverksamheten är genomförd. Det måste därför få ankomma på projektledningen att precisera dessa kostnader.

Projektet beräknas kunna påbörjas vid 1970 års ingång och pågå under tre år.

Med stöd av dessa uppgifter får socialstyrelsen anhålla att Kungl. Maj:t ville anslå dels 100 000 kronor avseende tiden 1.1. 1970—30.6. 1970, dels 200 000 kronor avseende tiden 1.7. 1970—30.6. 1971, dels ock tillägg för uppkomna merkostnader på grund av de avtal och överenskommelser som kan träffas mellan avtalsverket och statstjänstemännens huvudorganisationer, allt att under en första försöksperiod utnyttjas för den planerade försöksverksamheten vid vårdanstalten Gudhem.

Då alkoholmissbruk, som ovan påpekats, spelar en mycket framträdande roll och är så frekvent bland olika grupper socialt störda eller handikappade människor, synes en försöksverksamhet av nämnda karaktär böra ges hög prioritet. Utan att ingå på frågan om anslag till en sådan verksamhet — flera möjligheter än vad som anges i statsverkspropositionens bil. 7: Socialdepartementet torde här kunna stå till buds — vill vi föreslå att riksdagen gör ett uttalande till förmån för anordnande av ett kvalificerat försök i syfte att finna former för verksam terapi vid alkoholbetingade störningar i det mänskliga beteendet. Ett framgångsrikt sådant försök skulle säkerligen visa sig leda till betydligt minskade vårdkostnader och sålunda snart nog betala sig självt.

Med hänvisning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen genom ett uttalande ville starkt understryka vikten av att försöksvis anordnad verksamhet, syftande till att på praktisk väg finna former för verksam terapi inom den institutionsbundna vården av alkoholskadade, som bedrivs inom ramen för samhällets nykterhetsvård, snarast kommer till stånd.

Stockholm den 21 januari 1970

Eric Nelander (fp)

C.-G. Enskog (fp)

Daniel Wiklund (fp)

i Stockholm

Elias Jönsson (fp)

i Ingemarsgården